

Фотазынай з вайчыцай

Вальер быў не такі ўжо і вялікі, можна сказаць нават цеснаваты — памерам метры трох на чатыры. Ён месціўся ўзбоч ад дома: трох рады дроту і сцяна гаспадарчага склада. Дротавая агароджа — метры два з паловай вышынёй. У вальеры стаяла сабачая будка, але яна была пустая.

Насупраць, у двары, пад грушай месцілася альтанка. Якраз у ёй вакол пераноснага століка з выпіўкай і ежай сядзелі госці, а таксама Гаспадар з Гаспадыняй. Гасцей было двое. Сам Госць і яго жонка. Усе чацвёра прыкладна аднаго ўзросту, можа, з невялікай разбежкай — год сарака — сарака пяці.

— Абыдземся без кічу, — сказаў Гаспадар, працягваючы гутарку, — хто што хоча, няхай сам налівае і есць, я асабіста ўсякіх там тостаў і іншага мутняку не выношу.

— Ешце, не камплексуйце, — дадала і Гаспадыня. — Калі што — дык я яшчэ прынясу.

— Між іншым, — заўважыў Госць, — у вальеры пуста. А дзе ваш сабака?

— Пабачыце, — паабяцала Гаспадыня. — Яна ў нары, але зараз, пэўна, вылезе. Яе завуць Дзіна.

Сапраўды, з-за будкі, аднекуль з-пад зямлі паказалася спачатку лабатая галава, агледзелася навокал, са змрочнай цікавасцю зірнула на людзей у альтанцы і вылезла ўся, разам з тулавам.

— Якая дзіўная аўчарка, — сказаў Госць. — І ў памерах большая за іншых, і масць нейкая не тая. Светла-шэрая.

— Яна што, у нары хаваецца? — спытала Жонка Госця.

— Вы ж бачыце, — усміхнулася Гаспадыня.

— Добра, — пасля паўзы прызнаўся Гаспадар. — Скажу вам праўду — гэта ваўчыца.

— Ух ты! — сказаў Госць.

— Не, не даю веры! — з робленай цікавасцю выгукнула Жонка Госця.

— Вып’ем! — між тым прапанаваў Гаспадар. — Я вам усё патлумачу. Толькі, — ён крыху памарудзіў, — толькі ўсё гэта паміж намі. Самі разумееце, трymаць дзікіх звяроў забаронена: ці мала што можа здарыцца? Хоць, з іншага боку, нашыя дзецы з ёй смела гуляюць. Я часта выпускаю яе з вальера. Некалькі месяцаў таму яе неслі да ветэрынара, каб забіць. Да кладней, усыпіць, бо ім там, у звярынцы, вядома не патрэбныя лішнія экземпляры драпежных жывёл. Ядуць зашмат і, да таго ж, далёка не вегетарыяніць. А ўвогуле, каб вы ведалі, яна нарадзілася ад пары стэпавых ваўкоў: тыя — самыя вялікія ў памерах і некаторыя з іх могуць дасягаць да васьмідзесяці кілаграмаў у вазе. Я купіў яе за бесцэн, чыста сівалічна.

Раптам ваўчыца ў вальеры адышла да заднай агароджы і ў некалькі скачкоў моўчкі кінулася на дрот, які забразгацеў ад удара.

— Яна нешта хоча? — занепакоена спытала Жонка Госця.

— Пустое, можа, проста нервуецца, — сказаў Гаспадар, наліў усім віна і вярнуўся да тэмы, якую яны абмяркоўвалі дагэтуль — пра моду.

— Мода, — усё больш нагадвае вар’ятню і яе жыхароў. Ідыётскія прычоскі — прадаюцца нават специяльныя сродкі для ўскудлачвання валасоў. Абцягнутыя азадкі і аголеныя пупкі. Абутак нібы для блазнаў. Нейкае прыхаванае адабрэнне аднаполых

шлюбаў, распладзілі педыкаў. Іншым рэкамендуецца свінгерства — быццам гэта тое, што пазбавіць нармальных людзей ад набыцця прыхаваных комплексаў... Увесь свет гніе.

— Свінгеры? Хіба і нас гэта мінуе? Хіба і ў нас ужо няма суполак, дзе ахвотна мяняюцца партнёрамі па згодзе? А то і кладуцца пры гэтым у адзін ложак? — хікнула Гаспадыня.

— Я б не супраць! — жартуючы, але тым не менш красамоўна зірнуў у яе бок Госць.

— Няўжо? — нервова сказала Жонка Госця і ў сваю чаргу кінула позірк на Гаспадара. — Можа і праўда гэта прыкольна?

— Ну, не кісла, не кісла, — адзначыў Госць.

Усе раптам замаўчалі. Твары іх злёгку зачырваліся ці то ад выпітага віна, ці то ад кірунку размовы.

Ваўчыца, якая дагэтуль неспакойна гойсала па вальеры, раптам зноў імкліва разагналася і кінулася на дротавую сетку, якая задрыжэла, але засталася непахіснай.

— Пэўна, яна хоча есці, — пашкадавала Жонка Госця.

— Ваўкі заўсёды хочуць есці, — сказаў Гаспадар. — Нават калі ім хапае, пачуццё голаду ў іх не знікае. Але яна прагне на падворак. Ёй трэба воля.

— Я хачу з ёй сфатаграфавацца, — нечакана для ўсіх выказаў пажаданне Госць. — У вас тут ёсьць фотаапарат?

— Вядома, — сказаў Гаспадар. — Зараз я яе выпушчу, — і дадаў жонцы, — будзь ласкава, схадзі па кодак.

— А яна не ўкусіць? — занепакоілася Жонка Госця.

— Пры мне наўрад, — запэўніў Гаспадар. — Ну, калі, вядома, не пачнеце яе злаваць.

Жонка Гаспадара пайшла па фотаапарат.

Хілілася на вечар. Было щёпла, і сонца паступова заходзіла. Абрысы яго праглядваліся праз аблокі. К ночы абяцалі дождж.

Госць, высокі і мажны, падышоў усутьч да вальера і прысеў на кукішкі.

— Дзіна, — мякка сказаў ён, паддобраываючыся. — Ты — прыгожая.

Ваўчыца скоса зірнула на яго. Гэта быў кароткі позірк, які, пэўна доўжыўся не больш двух-трох секунд. Шэрыя, блізарукія вочы чалавека і бязлітасныя, бурштынавыя, звера — сустрэліся. Госць першы адвеў свае. Ваўчыца ўсё так жа моўчкі адышла і кінулася на агароджу, толькі на супрацьлеглыя бок. Дрот зазвінеў.

— А вось і я.

Жонка Гаспадара прынесла фотаапарат. Гаспадар адчыніў вальер, і ваўчыца імкліва выслізнула вонкі. Не зважаючы на людзей, яна ліхаманкова аббегла ўчастак. Плот, якім ён быў агароджаны, паўсюдна паўставаў на яе шляху. Гаспадар, яго Жонка і Госці чакалі.

Урэшце пах ежы прывабіў жывёлу бліжэй да стала. Гаспадар выцягнуў з міскі смажаную курынную нагу і кінуў ёй.

— Трымай, Дзіна!

Адчуўся похруст, мільганулі белыя іклы, і ў адно імгненне курыная нага знікла ў пашчы звера.

— Мне нешта непамысна, — сказала Жонка Госця.

— Зараз, чакайце!

Гаспадар зняў са сцяны алтанкі жалезны ланцужок з ашыянікам і, нягледзячы на маўклівы супраціў, надзеў на ваўчыцу.

— Цяпер, — абвясціў ён Госцю, — я патрымаю яе так, каб не трапіць у кадр, а ты можаш нават абняць за шыю. Калі што — я побач. Урэшце, яна яшчэ, так бы мовіць, падлетак. Ёй толькі сем месяцаў.

— Не трэба, не падыходзь, нават сабакі не выносіць п'яных, — сказала Жонка Госця.

— Я хачу фотаздымак. З ваўчыцай. І я не п'яны.

Гаспадыня навяла аб'ектыў. Госць асцярожна апусціў далонь на галаву звера. Ваўчыца задрыжэла і наструнілася, знерухомеўшы.

— Гэх ты, д'ябла! — сказала раптам Гаспадыня. — А плёнка то і скончылася!

— Чаму аппарат не зараджаны? Усё ў цябе не так! — папракнуў Гаспадар.

— Нічога, другім разам атрымаецца, — уздыхнула з палёгкай Жонка Госця.

Гаспадар адвёў ваўчыцу ў вальер. Бачна было, як ёй не хацелася вяртацца і яна ўпіралася ўсімі магутнымі лапамі. Госці і гаспадары зноў паселі за столік. Ваўчыца аббегла вальер, разагналася і зноў моўчкі кінулася на дротавую сетку. Але на гэта ўжо не звярталі ўвагі.

* * *

Прыкладна праз тыдзень былы Госць і яго жонка сядзелі ў крэслах у пакоі сваёй кватэры. Як і заўсёды ў апошні час побач бесперапынна працаваў тэлевіzar, запаўняючы пустату ўсемагчымымі гукамі, гоманам і ствараючы такім чынам ілюзію прысутнасці чагосьці альбо кагосьці.

Жанчына расчэсвала свае густыя валасы колеру саломы, у якіх ужо там-сям віднелася сівізна.

— Мне прыкра, — раптам сказала яна. — Мне хочацца званітваць.

Мужчына моўчкі ўзняў галаву і запытальна паглядзеў на жонку.

— Чаму я не могу паехаць і пажыць у іншых месцах, у іншых краінах? — працягвала яна. — Чаму я не могу пабачыць свет, спрайдзіць хоць якую самую маленкую мэту? Чаму я адчуваю сябе, як тая ваўчыца ў вальеры? Паасобку мы ўсе як яна, а жыццё і ёсць вальер.

— Да слова, — сказаў мужчына. — Ваўчыцы ўжо няма. Ноччу, два дні таму, яна зрабіла падкоп і на вуліцы яе застрэліў міліцыянт з табельнага «макарава», хоць яна нікога і не зачапіла.

— Ты не сказаў мне пра гэта раней — адзначыла жанчына.

— Так. Не варта цябе засмучаць. Пэўна, у цябе лёгкая дэпрэсія.

— Я таксама хацела б зрабіць падкоп. Іншым разам мяне цягне кінуцца на гэтыя сцены, — сказала жанчына. — Хіба справядліва жыць у свеце, дзе трэба ўвесь час усміхацца, як ідыётцы, чамусьці радавацца — быццам сапраўды ёсць чаму? Як зразумець, што нават у сваёй кватэры я не адчуваю сябе як дома?

— Ты проста стамілася. Каб з намі былі дзеци, табе знайшліся б заняткі. Хочаш — я набуду шчаня? Будзеш, калі ён вырасце, гуляць з сабакам у скверы.

— Не, — сказала жанчына. — Я хачу падалей ад усіх. Куды-небудзь у лес і там закапацца ў нару.

Мужчына не адрэагаваў. Ён моўчкі падышоў да акна і стаў звыклы назіраць за tym, што з дня ў дзень рассцілалася перад яго вачыма: прамакутнікі дамоў і цёмнае неба над імі. Потым па гэтым небе праляцеў самалёт.